

- 3 POLGÁR ANIKÓ: BORDÁK A CSÓNAK BELSEJÉBEN; MINT A KÖNNYŰ NYÁRFACSÓNAK (VERSEK)
- 4 LUKÁCS FLÓRA: OLAJ ÉS HOMOK; AZ ALVILÁG MADARAI (VERSEK)
- 9 MAROS DIÁNA: TALÁN (VERS)

■ BENEŠ-DEKRÉTUMOK

- 13 PION ISTVÁN: LEVÉL EDUARD BENEŠNEK (VERS)
- 16 GYENGE VERONI: VADHÚS (VERS)
- 17 N. TÓTH ANIKÓ: BEKEZDÉSEK EGY CSALÁDREGÉNYBŐL (PRÓZA)
- 24 TÓTH ERZSÉBET FANNI: BENEŠ ÁRNYÉKÁBAN (PRÓZA)
- 27 MACSOVSZKY PÉTER: ÉS HASA ALÁ NÉZ A NAP (VERS)
- 33 SZÁZ ILDIKÓ: ITT VÁGJ, ITT ZAKLASS! (PRÓZA)
- 35 GRÓDEK GYÖNGYI: AZ ÖREGNEK (PRÓZA)
- 39 POPÉLY ÁRPÁD: JOGFOSZTÁS ÉS KITELEPÍTÉS. MAGYAROK A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ UTÁNI CSEHSZLOVÁKIÁBAN (TANULMÁNY)
- 57 ELÉGEDETLEN VOLTAM A FORRÁSAIMMAL. N. TÓTH ANIKÓ BESZÉLGETÉSE ZÁVADA PÁLLAL

- 73 PLONICKY TAMÁS: LAPOZZUNK! A SZLOVÁKIAI MAGYARTANÁROK VISZONYA AZ IRODALMI FOLYÓIRATOKHOZ (TANULMÁNY)
- 79 SZÁZ PÁL: KIS KELETI DÆMONOLOGIA. IRODALMI INFERNÁLIA (PRÓZA)
- 85 PÉNZES TÍMEA: AZ ÚTICÉL: TANTALÓPOLIS. PETER MACSOVSZKY: *TANTALÓPOLIS* (FORD. MÉSZÁROS TÜNDE) CÍMŰ KÖTETÉRŐL (KRITIKA)
- 91 FÜGGŐ. JUHÁSZ TIBOR KRITIKAI ROVATA (MAROS DIÁNA: *AHONNAN NEM VEZET TOVÁBB AZ ÚT*)

- 96 SZERZŐINK

■ KIADJA A „SPOLOK MADÁCH – MADÁCH EGYESÜLET”
■ NYILVÁNTARTÁSI SZÁM: 308077719
■ A BÁZIS EGYESÜLET FOLYÓIRATA
■ A LAP MEGJELENÉSÉT A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG
KISEBBSÉGI KULTURÁLIS ALAPJA TÁMOGATTA.

■ NYOMTA: INFOPOINT KFT. ■ TERJESZTI A KIADÓ ■ MEGRENDELHETŐ A KIADÓTÓL: MADACH-EGYESULET@GMAIL.COM ■ MEGVÁSÁROLHATÓ: LÁSD A 96. OLDALON. ■ MEGJELENIK HAVONTA (ÉVENTE 10 RENDES ÉS EGY ÖSSZEVONT SZÁM) ■ LEKTOROK / RECENZENTI: GÁBOR CSANDA, ZOLTÁN NÉMETH (UNIWEYSYTET WARSZAWSKI), ANIKÓ N. TÓTH (UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE), MAGDALENA ROGUSKA-NÉMETH (UNIWEYSYTET WARSZAWSKI).

■ JÚN 2026 ■ VYDÁVA „SPOLOK MADÁCH – MADÁCH EGYESÜLET” (EV 6306/25/PT). ■ ŠÉFREDAKTOR: ZOLTÁN NÉMETH ■ REDAKTORI: GÁBOR CSANDA, ANIKÓ N. TÓTH ■ REDAKTORI ONLINE MAGAZÍNU: TIBOR JUHÁSZ, TAMÁS PLONICKY ■ GRAFICKÁ ÚPRAVA A OBÁLKA: GABRIEL GYENES, KINGA VÁCLAVOVÁ ■ VÝTVARNÝ REDAKTOR: GABRIEL GYENES, KINGA VÁCLAVOVÁ ■ JAZYKOVÝ REDAKTOR: TIBOR SZANISZLÓ ■ ADRESA REDAKCIE: MADÁCH EGYESÜLET, P.O.BOX 28, 931 03 ŠAMORÍN 3. ■ ISSN 1336-5088. ■ WEB: [HTTPS://WWW.IRODALMISZEMLE.SK](https://www.irodalmiszemle.sk) ■ ADRESA VYDAVATELSTVA: SPOLOK MADÁCH, MIEROVÁ 16, 821 05 BRATISLAVA 2. ■ IČO VYDAVATELSTVA: 30807719. ■ WEB VYDAVATELSTVA: [HTTPS://MADACHEGYESULET.SK/](https://madachegyesulet.sk/) ■ REALIZOVANÉ S FINANČNOU PODPOROU FONDU NA PODPORU KULTÚRY NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN ■ VYCHÁDZA MESAČNE (10 RIADNYCH A 1 SPOJENÉ ČÍSLO ROČNE). ■ NÁKLAD: 100. ■ TLAČ: INFOPOINT, S.R.O. ■ PARTNERI: SPOLOK BÁZIS, SPOLOK IRODALMI SZEMLE EGYESÜLET

AZ IRODALMI SZEMLE MEGRENDELHETŐ: E-MAIL-MEGRENDELÉS: MADACHEGYESULET@GMAIL.COM ■ A KÖVETKEZŐ ADATOKKAL: NÉV, PONTOS LAKCÍM IRÁNYÍTÓSZÁMMAL ■ ELŐFIZETÉS EGY ÉVRE (POSTAKÖLTSÉGET FELSZÁMOLUNK, PACKETA ELŐNYBEN): SZLOVÁKIÁBA: 23,50 EUR + 11 x 2,50 EUR ■ KÜLFÖLDRE, ILLETVE MAGYARORSZÁGRA: 23,50 EUR / 10 500 FT + 11 x 4,60 EUR (PACKETÁVAL: 3,50 EUR). ■ BANKSZÁMLASZÁM: SK51 7500 0000 0040 2967 9537 ■ KÉRJÜK, A KÖZLEMÉNY MEZŐBE ÍRJA BE: IRODALMI SZEMLE, NÉV, TELEPÜLÉSNÉV ■ AZ ÉV KÖZBEN MEGRENDELŐK VISSZAMENŐLEG MEGKAPJÁK A NAPTÁRI ÉVBEN MEGJELENT ÖSSZES LAPSZÁMOT AZ ADOTT ÉVFOLYAM ELSŐ SZÁMÁTÓL.

MEGRENDELŐLAP

NÉV: .....

LAKCÍM: .....

IRÁNYÍTÓSZÁM: .....

(PACKETA-MEGRENDELÉSHEZ) E-MAIL-CÍM: .....

(PACKETA-MEGRENDELÉSHEZ) TELEFONSZÁM: .....

A 2026-os évre

Szlovákiába: 23,50 € + postaköltség (11 x 2,50 €) egy évre, **EGYÜTT: 51,00 €**

Külföldre / Magyarországra: 23,50 € + postaköltség (11 x 4,60) egy évre, **EGYÜTT: 74,10 €**

Külföldre / Magyarországra Packetával: 23,50 + postaköltség (11 x 3,50) egy évre, **EGYÜTT: 62 €**

DÁTUM: .....

ALÁÍRÁS: .....

Kérjük a beszkennelt megrendelőt a madachegyesulet@gmail.com címre küldeni.

Vagy rendelje meg a kiadó weboldalán: madachegyesulet.sk

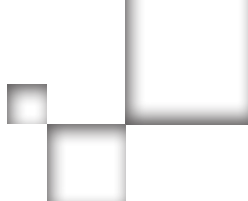
„Tisztelt Olvasó! A „Spolok MADÁCH-MADÁCH EGYESÜLET” a folyóirat megrendelőjének teljesítése során feldolgozza személyes adatait. A személyes adatai feldolgozásának feltételeiről további információt talál a <https://madachegyesulet.sk> weboldalon.

POLGÁR ANIKÓ

BORDÁK A CSÓNAK BELSEJÉBEN

Először megjelölt és kivágott, aztán kiformált,
mint egy csónakot a mesterember.
Kemény ütésekkkel törte át a háncsot, a kérget, a rostokat.
Szólni se mertünk, pedig hallottuk a csapásokat.
Aztán fokozatosan tördelte le ágaid.
Dermedten néztük, és megsimogattuk a még meglévőket.
Hosszában végigvágott és kivájta húsozat,
kapaccsal ütötte belső részeid.
Ekkor már kiáltoztál, köpöztél, dühöngtél,
artikulátlan, emberen túli hangokon.
Roskadoztál, záródtál volna össze, önmagadba,
ahogy a levált kéreg csavarodik,
de kicövekeltek facövekekkel.
Hajlítható lettél, megpárgolt, megpuhított.
Csodálkoztunk, hogy lehet ilyen hajlott háttal járni,
ennyire meggörbedve, arccal ilyen közel az anyaföldhöz.
Bordák a csónak belsejében: maguktól görbülő ívfák,
egyre kitapinthatóbbak, egyre kevesebb rajtuk a hús,
egyre erőteljesebb a görbület.
Egyre soványabb lettél és egyre bővebbek a pizsamák:
kellenek a szellős ruhadarabok, azokat sem könnyű rád cibálni,
a merev kéz nehezen találja meg a helyét.
Vízvetődeszkák a bordák végein,
egy darabig még hárítanak.
Kívül egyre gyorsabb a sodrás
és belül egyre jobban lelassul minden,
nehéz lenyelni az ételt, nehezen mozdulnak a belek.
Mint mikor a patak vizében keresztbe áll az uszadékfa,
gyúlik, gyúlik a fennakadás,
aztán áttör majd egyszerre mindent,
és ömölni fog, minden irányba, kontrollálatlanul.

MINT A KÖNNYŰ NYÁRFACSONAK

Sodródsz, mint a könnyű nyárfacsónak,
két világ között. Egy részed – sudár fa – ott maradt
az erdőben, legyökerezve, más részed – kivájt húsú,
bordákkal kicövekelt csónak – útnak indult, lefelé a folyón.
Csövek, zsinórok, a kijelzőn hullámvonalak,
az élethez még visszahúzó, fogódzó szőlőkacsok.
Nebola som doma, keď ju odviezli sanitkou.
A fotelban a hűlt helyed,
és a mentők szirénázó hangja a csöndben.
Mindig az oldaladon feküdtél, összegörbedve,
egyre görnyedtebb volt a hát,
most kiegyenesedett, mint a koporsóban.
A folyosón, a kijáratnál próbálom kibogozni
a köpeny zsinórját a hátamon.
Stačí roztrhnúť, to sú všetko jednorazové,
minden mehet az ajtó melletti szemétkosárba,
ide úgyis csak egyszer jöhet az ember.
Kétszer haltál meg, és másodszor is elsirattunk,
az újjáélesztésed utáni harmadnapon.
A nyárfacsónakot az erős szél egy darabig vissza-visszafújta,
de a folyó árja győzött végül, megállíthatatlanul.
A part közelében fehér a víz,
fehér agyagból vannak a parti sziklák.
Ahogy süllyedsz, egyre messzebb kerül az ég,
de itt van közel is, itt van a csónak mellett:
folyékony égdarabok, rezegnek, széttöredeznek
és összeállnak egy-egy percre a víztükörben.